

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนจากกัลยาณมิตรจำนวนมาก ทั้งกำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังสติปัญญา ผู้วิจัยขอใช้โอกาสนี้เพื่อแสดงความขอบคุณในความเมตตาอารีจิตของทุก ๆ ท่าน ซึ่งมีนามปรากฏต่อไปนี้

กราบขอบพระคุณ **พระศรีคัมภีรญาณ ,รศ.ดร.** ซึ่งพระอาจารย์เป็นประธานกรรมการสอบ ได้เมตตาแนะนำและเสนอวิธีการนำเสนอให้เกิดครอบคลุมในทุกด้านของการวิจัย

กราบขอบคุณท่านพระอาจารย์ **พระมหาสมบุรณ์ วุฑฺฒิกโร, ดร.** (รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย) ผู้เป็นอาจารย์และกัลยาณมิตรนับตั้งแต่ผู้วิจัยบวชเข้ามาในพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะในด้านการศึกษา ได้ให้คำแนะนำและชักนำผู้วิจัยเข้าศึกษาต่อปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก จึงเชื่อว่าเป็นผู้เปี่ยมด้วยเมตตาที่มีความปรารถนาดีต่อศิษย์โดยตลอดมา และงานวิจัยเล่มนี้ยังได้รับความเมตตาจากท่านพระอาจารย์เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ด้วย

ขอขอบคุณท่านอาจารย์ **ผศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร** ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ท่านอาจารย์ได้เมตตาและอนุเคราะห์ถวายความรู้อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย โดยเฉพาะในด้านคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา คือพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา ที่เกี่ยวข้องกับดาราศาสตร์ ซึ่งถือว่าเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญ

ขอขอบคุณท่านอาจารย์ **รศ. ดร.ชัยวัฒน์ คุประตกุล** ซึ่งได้เมตตาวิพากษ์วิจารณ์ให้ข้อคิดเห็นใหม่ ๆ เกี่ยวกับดาราศาสตร์สมัยใหม่ และแนะแนวการเขียนให้ครอบคลุมประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญ ทำให้วิทยานิพนธ์มีความชัดเจน

ขอบคุณท่านอาจารย์ **ผศ. ร.ท. ดร. บรรจบ บรรณรุจิ** ผู้วิจารณ์และให้ข้อมูลดาราศาสตร์ทางพระพุทธศาสนา ถือว่าเป็นขุมทรัพย์อันล้ำค่าสำหรับงานวิจัยนี้ และขอขอบคุณท่านอาจารย์ **นิพนธ์ ทรายเพชร** (ราชบัณฑิตสาขาวิชาดาราศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านดาราศาสตร์และอวกาศของสสวท.) และท่านอาจารย์ **สุพจน์ นิธินันท์** (นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ท้องฟ้าจำลองกรุงเทพฯ) ซึ่งได้อนุเคราะห์ถวายข้อคิดเห็นด้านดาราศาสตร์สากลประกอบงานวิจัยอย่างลึกซึ้ง เป็นการเปิดโลกทัศน์ของผู้วิจัยให้กว้างขึ้นกว่าเก่าก่อน ขอขอบคุณท่านอาจารย์ **ธนกร สินเกษม** (นายกสมาคมโหราแห่งประเทศไทย) ซึ่งได้อนุเคราะห์ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ดาราศาสตร์ในสังคมไทย โดยเฉพาะในด้านโหราศาสตร์ ซึ่งท่านอาจารย์มีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ

กราบขอบพระคุณท่านเจ้าคุณอาจารย์ **พระสุธีธรรมาหวัตร,ผศ.ดร.** (คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), **พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รศ.ดร.** และขอขอบคุณท่านอาจารย์ **ดร.ประพันธ์ ศุภษร** (รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย),

ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์, ศ.ดร.สมภาร พรมทา, ศ.ดร.วัชร งามจิตรเจริญ, ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณม ท่านเหล่านี้ได้เมตตาถ่ายทอดความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา และศาสตร์สมัยใหม่ในรายวิชาต่าง ๆ และให้คำปรึกษารวมทั้งข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย งานวิจัยนี้ถือว่าเป็นผลผลิตจากความเสียสละและการอุทิศตนของคณะครูบาอาจารย์ทุกท่าน

ขอกราบขอบคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่ **พระราชปริยัติโกศล** (เสถียร ญทโก) เจ้าอาวาสวัดใหม่พิเรนทร์ พระเดชพระคุณเป็นผู้มีดวงจิตเปี่ยมด้วยเมตตาบารมี ได้มอบทุนสนับสนุนงานวิจัยนี้ เพราะเล็งเห็นถึงคุณค่าของการศึกษา เพื่อสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา

ขอขอบคุณท่าน**พระศรีวิชิตรังการ** (จำลอง กตธมโม,ป.ธ.๙) ผู้กรุณาช่วยแปลพระสูตรและพระวินัยส่วนอรรถกถาและฎีกาซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับดาราศาสตร์ด้วยวิธีะ อุตสาหะอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ**พระอาจารย์ ว.วชิรเมธี** (พระมหาภูติชัย วชิรเมธี) ผู้มีจิตเมตตาและได้กรุณามอบทุนสนับสนุนงานวิจัยนี้ “งานวิจัยใด ๆ ถ้ามีผู้มีสติปัญญาเห็นคุณค่าและช่วยสนับสนุน ก็จะสามารถสำเร็จได้ราบรื่น”

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรคือท่าน**พระมหาสมพงษ์ สหฺตจิตฺโต,ดร.** ผู้ให้กำลังใจและคำปรึกษาด้วยเมตตาจิต ชี้ชัดข้อคิดเห็นในเชิงวิพากษ์ ซึ่งมีความสำคัญสำหรับงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนจาก**คุณแม่เขและคุณพ่อธงชัย พลมัน** ผู้ให้ชีวิต กำลังใจ และสนับสนุนชีวิตในพระพุทธศาสนาและการศึกษาของผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบใจ**คุณอรทัยและคุณหงษ์** ซึ่งถามไถ่และให้กำลังใจเสมอมาเช่นกัน

ขอขอบคุณ**คุณสามารถ สุขุมประการ** เพื่อนร่วมรุ่น (รุ่นที่ ๘) ซึ่งได้นำเหล่ากัลยาณมิตรร่วมถวายทุนการศึกษา เป็นการขับเคลื่อนงานวิจัยให้สำเร็จโดยไว

ขอขอบคุณกัลยาณมิตร **คุณนครินทร์ แก้วโชติรุ่ง, คุณปฐมรัตน์ สุชียามานนท์, คุณดร.ลำพอง กลมกุล** และ**เพื่อนร่วมรุ่นป.เอก (รุ่นที่ ๘)** ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของ**บัณฑิตวิทยาลัย**ทุกท่าน ท่านเหล่านี้ และที่ไม่ได้เอ่ยนาม ได้ช่วยให้คำแนะนำและช่วยเหลือตามกำลังความสามารถ ทำให้งานวิจัยมีความราบรื่นดำเนินไปได้ด้วยดี

ประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอให้ผู้มีอุปการะทุกท่าน ซึ่งเป็นปัจจัยการแห่งความสำเร็จ เป็นผู้มีส่วนแห่งกุศลที่เกิดจากประโยชน์นั้น ๆ ทุกท่านทุกคน

พระมหายงยุทธ ธีรธมฺโม

๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗